

Bilag 9 til KMU 30-01-2020 - Indkommende høringssvar og Forvaltningens kommentar

Nr.	Fra	Resume af Bemærkning	Kommunernes kommentarer	Forslag til ny tekst
1.	Banedanmark, Peter Hill Hansen Carsten Niebuhrs gade 43 1577 København V	Banedanmark opretter aftaler med vandværker mfl. om at der ikke foretages sporsprøjtning, hvis det fremgår af Miljøportalen, at banestrækningen ligger i et BNBO eller pesticidfølsomt område. I øvrigt giver de fremsendte udkast til indsatsplaner ikke anledning til bemærkninger fra Banedanmark	Kommunen har noteret sig bemærkningen.	Ingen
2.	Arne Søndergård Faldborgvej 8 8840 Rødkærsbro Vedr. Rødkærsbro, Sdr. Rind, Vinkel by, Højbjerg og Vindum vandværker	Der bør ligge den størst mulige faglighed til grund og den nyeste viden bag indsatser, så lodsejernes omkostninger ikke bliver øget unødigt. Der skal bl.a. måles Nitrat-indhold i det nydannende grundvand. Målingerne skal bruges for at danne et grundlag for vurdering, om det aktuelle behov for en ekstra indsats.	Kommunen har noteret sig synspunktet. Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen) har gennemført en kortlægning af grundvandets sårbarhed i forhold til nitrat for Rødkærsbro-området. På den baggrund er der foretaget en zonerig af områdets nitratfølsomhed og udpeget indsatsområder, hvor kommunens skal udarbejde indsatsplaner. Kommunen har noteret sig synspunktet. Kommunen har også den holdning, at det er særlig vigtig med fokus der, hvor nitratkoncentrationen er stigende og er høj i det yngre grundvand, og her er der brug for en ekstra indsats for beskyttelse af grundvandet.	Ingen

		Der er en stor usikkerhed i de teoretiske beregninger af den potentielle nitratudvaskning, der ligger bag indsatserne. De teoretiske nitratudvaskning beregninger bør sammensættes med den faktiske nitratudvaskning fra markerne. Før man laver dyre dyrkningsaftaler, bør drikkevandsressourcen sikres mod punktkilder, som utætte borer, gamle forureningsdepoter og lign.	De omtalte "teoretiske beregninger" er Conterras modelberegninger over den potentielle nitratudvaskning ud af rodzonen. Beregningerne bygger på registerdata over den gødningsmængde, som er anvendt på de enkelte marker, som lodsejerne selv har indberettet. Kommunen har noteret sig synspunktet. Viborg kommune har fokus på kritisk gennemgang af alle mulige punktkilder, f.eks. påfyldnings- og vaskepladser, oplagspladser for miljøfremmede stoffer, olietanke, ubenyttede borer og brønde. Punktkilder er især knyttede til forurening af grundvand med pesticider og miljøfremmede stoffer, som stammer fra erhvervs- og landbrugsdriften. Hvorimod forurening af grundvand med nitrat stammer udelukkende fra landbrugsdriften, og er fladeforurening. Kommunen samarbejder med Region Midt og vurderer behovet for undersøgelse af lokaliteter, som er kortlagt efter Jordforureningsloven. Beskyttelse af grundvand i indvindingsopland har højeste prioritet for Regionens valg af undersøgelseslokaliteter. Kommunen fører tilsyn med industri- og landbrugsvirksomheder inden for	
--	--	---	---	--

		Det er meget vigtigt, at lodsejere inddrages tidligst muligt i processen, og der tilbydes kompensation, som reelt kan dække alle direkte og indirekte omkostninger/tab for landmændene.	indvindingsoplandet, som målrettes mod opsporing af eventuelle punktkilder, som kan føre til en forurening af grundvandet. Endvidere påbyder Kommunen sløjfning af ubenyttede brønde og borer efter reglerne i brøndborebekendtgørelsen. Kommunen har noteret sig synspunktet. Det er vigtigt for Kommunen, at gennemførelse af indsatserne så vidt muligt foregår gennem frivillige aftaler, for at der kan opnås lokalt forankrede løsninger i et samarbejde mellem kommunen, vandværk og lodsejer. I processen sættes der bl.a. fokus på tidlig involvering af de pågældende lodsejere og vandværket. Hvis der skal indgås dyrkningsaftaler skal disse så vidt muligt tilpasses drifts- og brugsgrænser; økonomiske forhold og konsekvenser for både vandværk og lodsejere.	
3.	Hans de Neergaard Vindumovergaardsvej 6 8850 Bjerringbro Vedr. Vindum, Tange, Fårup, Brandstrup og Vindum Hede vandværker	Hans N. stiller spørgsmål til troværdigheden af de afgrænsede indvindingsoplande som Naturstyrelsen har beregnet til de pågældende vandværker.	Kommunen har noteret sig bemærkningen. Det er kommunens opfattelse at Naturstyrelsens/Miljøstyrelsens udpegninger for Rødkærsbro området for nogle af oplandene er behæftet med nogen usikkerhed og derfor er der for disse oplande ikke udlagt prioriterede områder inden for indsatsområderne. Viborg Kommune har meddelt Miljøstyrelsen at kommunen ønsker at enkelte indvindingsoplande genberegnes ved først kommende lejlighed.	Ingen

		Hans N. mener det er et urimeligt krav, at igangsætte en aktiv indsats for nitratreduktion, allerede ved nitratkoncentration i vandværksboringer på 10 mg/l, når grundvandsundersøgelser fra seneste år viser, at nitratinholdet er faldende.	Viborg Kommunen vedtaget adm. praksis (Ny Viborg Model) som går ud på at grænseværdien, for hvornår der skal igangsættes en aktiv indsats nu er 10 mg/l. Allerede ved 5 mg/l skal der tages analyser i alle boringer årligt for præcist at påvise hvor og hvilket filterniveau en evt. nitratpåvirkning findes i. Det er vurderet, at den lavere alarmværdi på 5 mg/l vil sikre at vandværket og Kommunen har mere tid at reagere ift. yderligere stigninger i nitratinholdet, og dermed kunne reagere så tidligt at vandkvaliteten ikke forringes yderligere og ikke overstiger den lovbestemte grænseværdien på 50 mg/l.	
		Kommunen ønsker slam udfaset inden for indsatsområder. Dette synes Hans V. er en dårlig løsning nu hvor der er stor fokus på bæredygtighed og genanvendelse af klodens ressourcer.	Slam indeholder mange miljøfremmede stoffer, som potentielt kan sive ned til grundvandet og på længere sig forringe grundvandskvaliteten. Derfor arbejder kommunen for at slam og andre produkter som fx TASP (Tørt afsvovlingsprodukt) ikke udbringes inden for følsomme indvindingsområder – herunder indsatsområder.	
			Kommunen har noteret sig synspunktet.	

		Der er et ønske om at bevare retten til at kunne omlægge til økologi, selvom dette kan medføre høje nitratudvaskning og CO2 afgivelse. Kommunen skal forpligte sig til at lave den mindst mulige indgribende indsats. Begrænsninger i driften af ejendommen, skal kompenseres fuldt ud både de direkte og de afledte heraf.	Økologisk jordbrug er et redskab i forbindelse med grundvandsbeskyttelse, især i forhold til pesticider, hvor der ikke anvendes pesticider. Kommunen har noteret sig bemærkningen. De valgte indsatser må ikke være mere indgribende, end formålet med indsatsen tilsiger (proportionalitetsprincippet). Det følger af proportionalitetsprincippet, at indsatsen både skal være nødvendig for at opnå formålet og forholdsmæssig, hvilket betyder, at formålet ikke skal kunne nås med mindre indgribende midler. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Alle indsatser skal gennemføres mod fuld erstatning til lodsejeren, såfremt lodsejeren har lidt et tab som følge af pålægget.	
4.	Esben Tøttrup Vindumvej 28, Bjerring 8850 Bjerringbro Lodsejer som ejer marker inden for indsatsområde til Tange Vandværk	Esben T. ønsker ikke indgå frivillige aftaler ift. dyrkning af sine arealer. Såfremt at der bliver pålagt rådighedsindskrænkninger på ejendommen, vil han kræve en fuld erstatning for hele ejendom, og ikke kun på den	Kommunen har noteret sig synspunktet. Kommunen er opmærksomme på synspunktet. Det vil i sidste ende være taksationsmyndigheden under staten, som tager stilling til værditabet.	Ingen

		del, hvor der er pålagt restriktioner.		
5.	Michael Kirkegaard Danroots A/S	Danroots vi finder det foruroligende at Viborg Kommune fastsætter så lav en reaktionsgrænse mht. nitratsindsatsen. Ud over en generel retningslinje, bør der også foreligge en konkret vurdering af arealet og de forhold, der kan være forbundet med geologi, rodzone, områdets karakter og driften af arealet. Danroots ønsker tidligt inddraget i forbindelse med eventuelle tiltag, viden og informationer omhandlende Vindum Vandværk. Såfremt det vurderes at der er behov for indsatser, er det vores forventning, at vi og ejer får god tid til at drøfte muligheder og alternativer, herunder reel kompensation eller fuld erstatning.	Kommunen har noteret sig synspunktet. Der administreres efter en alarmværdi ifl. nitrat på 10 mg/l som er politisk bestemt i Viborg Kommune (Ny Viborg-model). Kommunens vurdering af behov for en konkret indsats vil foregå på baggrund af en samlet vurdering af bl.a. de hydrogeologiske forhold, arealanvendelse, forekomst af miljøfremmede stoffer, stigende tendens af nitrat, arealanvendelsen i området og de hydrogeologiske forhold og arealanvendelsen på ejendommen. Kommunen har noteret sig synspunktet.	Ingen

6.	Børge Hvidbjerg Formand for Vinkel Bys Vandværk	Børge H. mener at det beregnede indvindingsopland bør revurderes og/eller genberegnes, da det er i strid med tidligere vurderinger af indvindingsområdet og tidligere vurderinger af den overordnede grundvandstrømningsretning for Vinkelområdet.	Kommunen har noteret sig bemærkningen. Det er Kommunens opfattelse, at afgrænsning af indvindingsopland til Vinkel Bys Vandværk er behæftet med nogen usikkerhed. Viborg Kommune har meddelt Miljøstyrelsen at kommunen ønsker at indvindingsoplandet for Vinkel Bys Vandværk genberegnes ved først kommende lejlighed.	Ingen
7.	Ebbe Eriksen Formand for Mammen Bys Vandværk	Forsyningssikkerheden for Mammen Bys Vandværk vurderes som god, da vandværket har etableret forbindelse til Lee vandværk. Forbindelsen er normalt lukket, men kan ved behov åbnes via måler til forsyning til Lee eller fra Lee vandværk Indvindingstilladelsen er udvidet til 95.000m ³ /år. I 2018 er der udpumpet ca. 85000m ³ Der pågår pt. forhandling med Mammen Mejeri om deres forventede vandforbrug.	Kommunen tilretter afsnit omkring forsyningssikkerheden.	Under; " <i>Baggrund – Forsyningssikkerhed</i> " er følgende ændret og tilføjet i teksten: "Forsyningssikkerheden vurderes som god, da vandværket har to aktive borer. Samtidig er vandværket i teknisk fin stand". "Mammen By Vandværk har etableret en nødforbindelse til Lee Vandværk". Indvindingstilladelsen er ændret til 95.000 m ³ /år.
8.	Lars W. Lund	Indsatsplan for Tange vandværk: - Hvorledes er det tænkt at følge op på den foreslåede løsning? - Hvad forventes der af vandværket? - Hvilke muligheder har vandværket såfremt planen	Kommunen har noteret sig bemærkningen. Det er vurderet, at der på nuværende tidspunkt ikke er behov for en særlig indsats over for nitrat. Der indvindes i dag grundvand som er nitrat-frit. Det vurderes dog, at vandværkets kildeplads er sårbar mht. pesticider og miljøfremmede stoffer. Der er påvist DMS	Ingen

		ikke overholdes?, hvem skal vi kontakte?	(N,N-Dimethylsulfamid) og BAM (2,6-Dichlorbenzamid) i vandværkets borer. DMS er påvist ved seneste analyser (maj 2019) i alle vandværkets borer, men indholdet er under grænseværdien. DMS er et nyt pesticidnedbrydningsprodukt, og er medtaget i den obligatoriske kontrol for vandforsyningerne fra 1. juli 2018. Stoffet stammer bl.a. fra træbeskyttelse, . Det anbefales, at der udtages nye opfølgende prøver, som ekstra kvalitetstjek af resultaterne af de seneste prøver fra alle borer. Det anbefales at i forbindelse med den årlige boringskontrol, analyseres for stoffet for at se udviklingen. Endvidere anbefales det at vandværket laver en langsigtet handlingsplan. Hvis vandværket vælger at gennemføre dele af indsatsplanen via frivillige aftaler med lodsejere, og de frivillige aftaler ikke holder, har kommunalbestyrelsen mulighed for at gennemføre planen ved påbud fra kommunalbestyrelsen. Viborg Kommune, afdeling Natur og Vand, skal kontaktes i den forbindelse.	
9.	Miljøstyrelsen	Miljøstyrelsen (MST) påpeger at Viborg Kommune kun har udpeget "Prioriteret område" for Rødkærsbro Vandværk.	Det er korrekt at Viborg Kommune kun har udpeget et prioriteret område for Rødkærsbro Vandværk. Dette skyldes, at den statslige kortlægning ikke har udgjort et tilstrækkeligt fagligt grundlag for at udpege prioriterede områder for de øvrige vandværkers indvindingsoplande.	Ingen

		Der henvises fejlagtigt til indsatsplan for Ørum vandværk under Rødkærsbro Vandværk MST påpeger at det nogle steder i indsatsplanerne er definitionerne mht. NIF og IO lidt uklart. I indsatsplanen for Sdr. Rind vandværk fremgår fanerne "Særlige indsatser" og "Generelle indsatser" ikke. I "Generelle indsatser" – "Indsatser for reduktion af pesticidbelastning" står der; <i>"Indsatser, som følger af Tillægsaftale til aftale om Pesticidstrategi 2017-2021, beskriver at erhvervsmæssige arealer, landbrugsjord og lignende som ligger inden for BNBO inden 2022 skal udlægges til sprøjtefrie arealer"</i>. Ifølge tillægsaftalen skal kommunen gennemgå	Det er en fejl som Viborg Kommune har tilrettet i DK-plan. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Det er ikke korrekt. I kommunens bilag hvor Indsatsplanen for Sdr. Rind Vandværk foreligger som pdf, foreligger både særlige og generelle indsatser for vandværket. Fejlen kan skyldes at DK-plan-systemet kan have været nede på det tidspunkt Miljøstyrelsen har været inden og gennemse planen. Kommunen har noteret sig bemærkningen og ændret teksten.	Viborg Kommune har ændre teksten til; "Generelle indsatser -Indsatser for reduktion af pesticidbelastning inden for BNBO"; Viborg kommunen "gennemgår alle BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål, med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsatser".
--	--	--	---	---

		alle BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervsmæssige formål, med henblik på at vurdere behovet for yderligere indsatser”. I ”Generelle indsatser” – ”Indsatser for reduktion af pesticidbelastning” står der; ”Indsatsen, som følger af den nye statslige pesticidstrategi, omfatter et forbud mod påfyldning og opblanding af pesticider og vask af pesticidesprøjter inden for BNBO herunder på vaskepladser”. Jf. § 10 i bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler er eksisterende vaskepladser i et vist omfang undtaget: ”Forbuddet i lovens § 21 c, stk. 1 gælder ikke for vaskepladser, der er etableret på et areal før udpegningen af arealet som BNBO.	Kommunen har noteret sig bemærkningen og tilføjet ændringer i teksten.	Viborg Kommune har tilføjet følgende til eksisterende tekst: Dog er eksisterende vaskepladser i et vist omfang undtaget; ”Forbuddet i lovens § 21 c, stk. 1 gælder ikke for vaskepladser, der er etableret på et areal før udpegningen af arealet som BNBO. (jf. BEK nr. 1401 af 26/11/2018 - § 10). Teksten er ændret til; ” Dog er eksisterende vaskepladser i et vist omfang undtaget; ”Forbuddet i lovens § 21 c, stk. 1 gælder ikke for vaskepladser, der er etableret på et areal før udpegningen af arealet som BNBO”.
--	--	--	---	--

10.	Region Midt	Der foreslås, at tekst om større og mindre virksomheder medtages i alle indsatsplaner, samt at der tilføjes/udbydes oplysninger om evt. landbrug, gartnerier/plantager, planteskoler, sportsanlæg, offentlige arealer og andre forhold, der indgår i kommenenes risikovurdering af indvindingsoplande. Det foreslås, at afsnittet "Potentielle forureningskilder" rettes ift. det tilsendte tekstafrsnit.	Kommunen har noteret sig bemærkningen. I indsatsplanerne er der kun omtalt de forureningskilder, som er fundet i forbindelse med risikovurderingen, samt vurderet, at de kan udgøre en risiko for det pågældende vandværk. Kommunen har noteret sig bemærkningen og tilføjet ændringer i teksten.	Ingen. Tekstafrsnittet ændres til "Tidligere tiders brug af miljø- og sundhedsskadelige kemikalier, håndtering af affald mv. betyder, at der på en række lokaliteter i Danmark er forurenede grunde, hvorfra der sker eller kan ske jordforurening med skadelig virkning på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Arbejdet med undersøgelser og oprydning af jordforurening kortlagt efter jordforureningsloven varetages primært af regionerne. Regionens indsats efter 2019 omfatter desuden internationale

		Det foreslås, at afsnittet om "Jordforurening" rettes ift. det tilsendte tekstafsnit, hvor de de potentielle forureningskilder nærmere uddybes.	Kommunen har noteret sig bemærkningen og tilføjet ændringer i teksten.	beskyttelsesområder, vandløb, søer og fjorde eller kystvand målsat i statens vandplaner, som er påvirket af udsivende jordforurening." Tekstafsnittet ændres til: "Tidligere tiders brug af miljø- og sundhedsskadelige kemikalier, håndtering af affald mv. betyder, at der på en række lokaliteter i Danmark er forurenede grunde, hvorfra der sker eller kan ske jordforurening med skadelig virkning på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Indsatsen overfor forurenede grunde sker primært efter jordforureningsloven og varetages af regionerne. Jordforureningsloven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på grundvand, menneskers sundhed og miljøet i øvrigt. Arbejdet med undersøgelser og oprydning af jordforurening kortlagt efter loven varetages primært af regionerne med bistand af kommunerne.
--	--	--	---	---

		Det foreslås, at teksten om kortlagte lokaliteter for de enkelte ajourføres ift. udtrækket lavet d. 1. august 2019. Det foreslås at evt. omtale af konkrete udgående lokaliteter der kan være relevant for kommunal indsats, ikke medtages under jordforurening, men i stedet evt. fremgår i afsnittet om "Tilsyn med virksomheder". Det foreslås, at afsnit om potentielle forureningskilder som større olietanke, kirkegårde, byer både når de er lokaliseret og når det ikke	Kommunen har noteret sig bemærkningen og tilføjet ændringer i teksten. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen. I indsatsplanerne er der kun omtalt de forureningskilder, der er opdaget i forbindelse med risikovurdering, samt	Regionens indsats omfatter grunde, hvor der kan være problemer for beboelser, institutioner og lignende, samt grunde indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser eller indenfor indvindingsoplande for vandværker. Regionens indsats efter 2019 omfatter desuden internationale beskyttelsesområder, vandløb, søer og fjorde eller kystvand målsat i statens vandplaner, som er påvirket af udsivende jordforurening. Kortlægningen efter jordforureningsloven omhandler grunde, der måske er forurenede (V1-kortlagt på vidensniveau 1), grunde med konstateret forurening (V2-kortlagt på vidensniveau 2) og grunde, som er udgået af kortlægningen. Udgåede grunde er frikendt for
--	--	--	--	---

		er tilfældigt, medtages med relevant tekst i alle indsatsplaner. Det foreslås, at kommunens tilsyn med virksomheder også er beskrevet i indsatsplanerne til Sdr. Rind, Vindum, Højbjerg og Vinkel By vandværker, som det er tilfældet i indsatsplanerne for Tange, Mammen og Rødkærsbro, i et selvstændigt tekstafsnit "Tilsyn med virksomheder". Det anbefales, at der laves en generel beskrivelse og liste over tilsynsobjekter med angivelse af tilsynsfrekvens og afvejning af grundvandsrisiko i forhold til pesticider, chlorerede opløsningsmidler og andre flygtige potentielt grundvandstruende stoffer. Herunder anbefales inddragelse af oplysninger om hvilke af de udgåede, V1 og V2 kortlagte grunde kommunen fører tilsyn med. Det anbefales, at kommunens vurdering af, om grundvandsressourcen er særlig følsom for forurening og/eller om der er påvist	vurderet, at de kan udgøre risiko for vandværket. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen.	betydende forurening på baggrund af foreliggende oplysninger på tidspunktet, hvor grunden udgik af kortlægningen. Evt. efterfølgende potentielt forurenende aktiviteter er omfattet af kommunens tilsyn og er ikke regionens indsats. Det er også tilfældet på V1 og V2 kortlagte grunde i forhold til forurening opstået efter 2000
--	--	--	--	---

		betænkelig udvikling i den generelle grundvandskvalitet i et omfang, hvor indsats enten er nødvendig nu eller på et senere tidspunkt. Omfanget af indsatserne bør også fremgå, som det er filfældet med nitrat. Det foreslås, at overskriften ændres, da indsatsen involverer kommunen og regionen i forskelligt omfang på grund af risiko for påvirkning fra såvel ældre som nyere forureningskilder. En ny overskrift kan f.eks. være "Overvågning af miljøfremmede stoffer". Det foreslås, at kommunen på linje med indsatsen "Overvågning af nitratudvikling" foretager en vurdering og beskrivelse i forhold til indhold af pesticider og andre miljøfremmede stoffer i dette afsnit. Det foreslås, at der i tabellen med særlige indsatser tilføjes en retningslinje ved fund af miljøfremmede stoffer over analysemetodernes detektionsgrænse.	Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen.	Under "Særlige indsatser" er der tilføjet "Indsats 1.2a Overvågning af pesticider andre miljøfremmede stoffer", hvis der påvist et pesticid, nedbrydningsprodukt eller andet miljøfremmed stof over detektionsgrænsen.
--	--	---	---	---

		Region Midt ønsker orientering ved forhold der kan betyde, at indsatsplanen skal revideres. Det kan f.eks. være tilfældet i forbindelse med den generelle indsats og resultater i forbindelse med "Overvågning". Det foreslås, at BNBO områdets størrelse bør omtales/angives mere præcist. Der mangler afsnit, tekst, generelle og særlige indsatser i IP til Sdr. Rind Vandværk mangler. Tabellernes særlig indsats mht. "Information til borgere" bør medtages i alle indsatsplaner med boligområder indenfor indvindingsoplandet. – Det er ikke tilfældet i IP til Vinkel By Vandværk. Der foreligger ikke tabel for Sdr. Rind Vandværk.	Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen. Kommunen har noteret sig bemærkningen og har rettet på fejlen. Kommunen har noteret sig bemærkningen og har rettet på fejlen.	
--	--	--	---	--

